

Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С.Сковороди

Кафедра філософії

Презентація курсу вільного
вибору
«Філософська онтологія»
для аспірантів 2 курсу

Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Вступ до онтології» передбачає не лише формування певного об'єму знань, а й головним чином – *формування конструктивного мислення.*

Мислення, що спирається на виробленні в європейській філософській традиції принципи, умовно може бути представлене як «філософське», однак по своїй суті воно є конструктивно–логічним. Отже, необхідно прищепити слухачам навички самостійного розгляду світоглядних проблем життя, методологічних проблем пізнання та діяльності із залученням понятійного апарату філософії; пробудити інтерес до духовних пошуків та розширення горизонту особистісного світобачення; роз'яснювати причини підвищення значущості гуманітарного знання за умов ускладнення між індивідуальних стосунків в сучасному суспільстві. Викладання означеного курсу переслідує мету формування філософської культури мислення та пізнання навколишнього світу та людини, розвиток навичок застосування філософської методології, забезпечення логіко–методологічного рівня досліджень при підготовці спеціалістів, ознайомлення з правилами і законами логічного мислення, враховуючи особливість підготовки спеціалістів на основі спеціальних прикладів опанування слухачами логіки професіонального дослідника, забезпечити глибоке засвоєння специфіки філософського осягнення дійсності, високу світоглядно–методологічну культуру, формування системи знань з етики та естетики, залучення до фундаментальних етичних та естетичних цінностей, перетворення їх у стійкі переконання та мотиви поведінки, надати слухачам різноманітний фактичний матеріал для аналізу та інструментарій для інтелектуального мислення; розвиток здібності до розумного рефлексивного мислення; підвищення світоглядної культури.

Зміст і структура навчальної дисципліни

Лекції

Тема 1. Предмет метафізики та онтології

1. Основні поняття й категорії.
2. Парадигми філософського мислення. Антропологізація онтологічних концепцій.
3. Буття у філософії неоплатоніків.
4. Онтологічне питання у Гегеля
5. Онтологічні концепції в системі парадигми „cogito”. Критика метафізики

Тема 2. Психоаналітичний вимір свідомості

1. Картезіанське „cogito” та принцип універсального сумніву
2. Критика класичної метафізики І.Кантом
3. Основні категорії класичного психоаналізу З.Фройда
4. Аналітична психологія К.Г.Юнга. Мистецтво як модель онтології несвідомого
5. Просторові та часові горизонти сприйняття. Актуальність та потенційність інтенційності свідомості
6. Світ як феномен. Життєвий світ

Тема 3. Проблема буття у „філософії життя”

1. Переживання, розуміння, інтуїція – як основні засоби пізнання буття.
2. Поняття „волі” – визначальний онтологічний і гносеологічний принцип філософії А.Шопенгауера.
3. Буття як воля до влади і буття як життя у філософії Ніцше.

Основні форми роботи

лекції

іспит

семінари

Модульний контроль

Складання ментальних карт

Написання доповідей, есе

тестування

опитування

дискусії

Програмні результати

упорядковувати основний зміст усіх розділів курсу, основні етапи розвитку світової філософської думки (історичні парадигми філософування);
визначати та здійснювати аргументацію поглядів Видатних мислителів світової філософії, виходячи з різних соціокультурних та світоглядних контекстів;
орієнтуватися у сукупності різних думок, концепцій, вірувань та цінностей, аргументувати власну світоглядну позицію, вести діалог і полілог, брати участь у дискусіях про засади життєдіяльності людини, а також формувати власну позицію у вирішенні складних проблем суспільної свідомості;
використовувати досвід видатних мислителів минулої та сучасної філософії для ретельного аналізу закономірностей людського буття, більш глибокого розуміння особливостей розвитку природничого та соціального світу, й на цьому підґрунті краще розібратись з власним внутрішнім миром та стосунками з зовнішнім середовищем;
формування системного наукового світогляду, професійної етики (дотримання норм і принципів академічної доброчесності) та загальнокультурного кругозору

Критерії оцінювання знань

- застосування системного підходу: вміння бачити місце питання, що розглядається, як в структурі теми, так і в структурі курсу в цілому;
- правильність та повнота розкриття питання, вміння чітко, логічно, систематизовано викласти матеріал;
- рівень осмислення навчального матеріалу, повнота розкриття змісту понять, характеру закономірних зв'язків та залежностей між явищами, які вони відображають, точність застосування наукових термінів;
- рівень виявлення аналітичних вмінь, вмінь обґрунтувати основні положення викладеного матеріалу, демонструючи навички наукового узагальнення проблеми та вміння зробити достатньо мотивовані висновки;
- вільне володіння матеріалом – мається на увазі як вміння зробити його повний або концентрований виклад так і вміння використовувати матеріал у новій навчальній ситуації, знання основних концепцій проблеми, яка розглядається, вміння мотивовано викласти власну точку зору;
- вміння бачити прикладний аспект (практичне застосування) знань, що висвітлюються;
- використання додаткової літератури;
- культура мовлення.

викладачі

Култаєва М.Д., доктор
філософських наук,
професор

Радіонова Н.В., доктор
філософських наук,
професор

Садоха О.В., доктор
філософських наук,
професор